

KORRESPONDENT—WARSZAWSKI

DONOSZĄCY WIADOMOŚCI KRAIOWE Y ZAGRANICZNE

W Sobotę o godzinie 10. zrana.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

Z Warszawy dnia 17. Listopada. Xżna Apollonia Kurlandzka, Karola Xcia żona, powróciwszy z *Peterzburga* dnia 12. Listopada tu w stolicy powiła szczęśliwie córkę. Daną na chrzcie S. imie Katarzyna.

Nie prawdziwiey nazwać się nie może kołem fortuny, iako Loterya. Dzień 14. Listopada pomyślny tu był dla niektórych osób.

Na numera 47. 59. 89. *Jeco-terno* stawiono 3. złote, wygrały 14,400. złotych.

Na numer 84. *Determinato* 5to stawka właścicielowi przyniosła 13,400. złotych.

Na numer 89. wygrali różni *extr: simpl:* 24,000. złł:

Miedzy wygranemi twierdzą, że się też kilku zapaydowało Francuzow. Maią teraz ich pospolicie za szczęśliwych we wszystkim, wyjąwszy Emigrantow i Ludwika XVI. z Familją.

W przeszley Korrespondencyi dla niedobrej informacji, omylnie było wydrukowane nazwisko iednego Patrona Assessoryi Koronney, który się właściwie nazywa JP. *Kwosowski*.

Dnia 13. tego mies: za Rezolucyą JW. Kanclerza Kor: przybył do liczby *Expektantow* Assessorskich Patronow JP. Jozef Kalasanty *Rawecki*.

O śmierci JP. *Uruskiego* Szambelana J. K. Mci we *Lwowie* zaszle, doszła tu wiadomość.

Piszą z *Litwy*, iż dnia 28. Paźdz: JP. *Kossakowskiego* Het: Pol: Lit: w Słtwie Zosielskim obchodzone były imieniny. JX. *Korsak* Kanonik Infil: Prob: Zosiel: dla zebranych licznie gości i officerow tam konfystuiących przy biciu z armat dawał wspaniały obiad.

Z *Krakowa* dnia 11. Listopada. Przed kilką tygodniami przytrzymało tu dwoie ludzi zowiących się Jan i Agnieszka Ostrowscy, którzy wyznawszy, iż popełnili w War-

Ssss

szawie kradzież, są ukarani za rozkazem Konfederacyi Woiewodztwa Krakowskiego. Gdy zaś nie znalazł się Delator, a kilka tygodniowy areszt kosztował, przeto zatrzymane są przy nich znalezione rzeczy, i u Inkygatora być znaydują. Gdy ozwie się właściciel, i koszt za żywienie tych ludzi wróci, będzie miał sobie wydane rzeczy.

Uniwersał Obywateli względem Furażów obywatelskich, i Konfederacyom Woiewodztw, Ziemi i Powiatów, przysyłanie cen na wiktuały targowych, zalecający.

KONFEDERACJA GENERALNA WOLNYCH OBOYGA NARODOW ZŁĄCZONYCH.

Wszystkim w obec, i każdemu z osobna, komuby o tym wie-dzieć należało, do wiadomości podać: Znaćć sprawę przed Narodem ze wszystkich działań? być troskliwym o los wipół-obywate-li w zarządzeniu niecierześciom terażniejszy, i przyszłym, są to dwie święte powinności, które pilnie dopełniać, Konfederacya Ge-neralna zna za scilly swój obowiązek; Temi pobudkami powodo-wana, ofadziła za rzecz przyzwoitą, uwiadomić Narod o podaney niedawno Nocie Ministeryalney, przez JW. Bühlera, której są slo-wa następne: „Nizey podpisany Konfiliarz stanu aktualny N. Imper-atorowey całej Rossyi, odebrałszy od JW. Gen: en Cheff Kochow-skiego dyzlokacya woysk N. Imperatorowey Jmci w Poltsze i Litwie, „ma honor ią komunikować Nay: Stanom Skonfederowanym O. N. „Widok tey dyzlokacyi, okazuje razem wielość potrzebną, tak Pro-wiantow, iako i Furażow rozmaitym Korpulom tegoż woyska, a „N. Skonf: Stany obaczą przez wyrachowanie dymow, wiele każdy „dom, *respectiv* Woiewodztwa, będzie miał do przystawienia w ma-„de; krupach, owies i sianie. Rzeczą będzie istotną, aby N. Skonf: „Narody daly iak nayprędzey zalecenie do Marzałkow różnych Wo-„iewodztw: iżby przedfiewieli, bez zwłoki, naydogodniejszy uкла-„dy do uprowidowania oznaczonego na ośm miesięcy woyska, i aże-„by każdemu regimentowi i batalionowi wyznaczony był Kommis-„sarz, do rozdyfpartymetowania w swoim Powiecie wielość po-„trzebney prowiantow i furażow, i oddania ich *respectiv* regimen-„tom i batalionom. Co zaś do zapłaty pomienionych liwrunkow, „Kommandant generalny woysk N. Imperatorowey, gotow jest usku-„tecznić według ceny, na iaką się ugodzi z N. Konfederacyą Ge-„neralną, i pieniądze mogą być odbierane albo w Warszawie, albo „w tych miejscach, które Konfed: Generalna znajdzie dogodniej-„sze. Idzie tu N. Skonfed: Stany o dostarczenie żywności, i potrze-„bom woysk Monarchini przyjaciółki i aliantki, przez której po-„tężną i wspianiałą pomoc, wolność N. Rzeczy Polskiej przywró-„coną została, i wąpić nienależy, że Konfederacya Generalna dwóch „złączonych Narodow zatrudni się z równą uprzejmością, iak i u-„silnością urzadzeniem tego ważnego objektu.“ Dnia 31. Oktobra w Grodnie, *le Baron de Bühler*. — Konfederacya Generalna przez Uniwersały swoje wkrótce wyiść mające, uwiadomi Narod o wielo-ści furażu, iaka na każdy dym przypadać będzie, o miejscach do których takowe furaże dostarczyć się powinny, o sposobie brania kwitow, i zyskania za onemi należney opłaty, o cenie, i gatunkach pieniędzy, i o czasie, miarach i wagach; słowem: o tym wszystkim, cokolwiek i obywatela od krzywdy załonić, i woyska konsyliu-

czego potrzebom dogodzić zdoła. A że ugodzenie się o opłatę do-„starczonych już, i mających się dostarczać furażow, bez załegnienia wiadomości od Konfederacyow miejscowych, iakie są ceny na tar-„gach w całym kraiu? byłoby albo mylne, albo arbitralne, przeto Konfederacya Generalna O. N. naymocniej zaleca i przykazuje: a-„żeby za dōysciem niniejszego Uniwersału, Konfederacye miejscowe, *respectiv* swoich Woiewodztw, Ziemi i Powiatow natychmiast ceny targowe na mąkę, żyto, krupy, owies i siano, do Konfede-„racyi Generalney przysłały; nie posłuszne, lub opōzniające się w nadfysłaniu raportow, będą w odpowiedzi własnymże obywatelom za szkody, jeżeli iakowe z takowego opōznienia poniosą. Konfed: Gener: O. N. uwiadamia wszystkich w ogōlności całego kraiu miesz-„kańcow, że od naywyżzey komendy zostały wydane do całego woyska Rossyjskiego zalecenia; ażeby żołnierze, czy to w marszu, czyli na kwaterach znajdujący się, ani żywności, ani odzienia od poddanych nie wymagali, ażeby podwoły, konie do pocztow, i wszystkie inne potrzeby, nie inaczej, tylko za paletami Konfede-„racyow miejscowych dostarczane były; Czuiący w tym krzywdę, natychmiast udawać się mają do Konfederacyi miejscowej, a ta gdyby na załkarzenie od właściciwy Komendy niezyskała należy-„tey satysfakcyi, tedy nieodwłocznie z opisaniem dokładnym czasu, miejsca, osób, i wszystkich okoliczności, raport do Konfederacyi Generalney przysłać jest obowiązana. W ośstatku Konfed: Gener: obu złączonych Narodow odwołując się do kilkokrotnie wydanych Uniwersałow swoich, a mianowicie Roku terażniejszego 1792. Mca Września 6. i 23. dnia, zaleca wszystkim całego Kraiu Obywatelom, ażeby wszelkiego gatunkuzabory, i szkody poczynione, od cza-„su weyscia woysk Rossyjskich w granice Rzpltey, przed Konfede-„racyami miejscowemi, albo niewatpliwym świadełstwem, albo przysię-„gą, albo innemi iakowemi pewnemi dowodami, dowodzili, i uspra-„wiedliwiali, a zaś Konfederacye miejscowe opisanie takowych krzywd, z wyrażeniem dokładnym potrzebnych okoliczności, przy mieściecz-„nych raportach do Konfederacyi Generalney przysyłać mają. Tako-„wy Uniwersał, ażeby doszedł wiadomości publiczney, ma być na-„tychmiast rozdrukowany, do Gazet podany, w Aktach każdej Kon-„federacyi miejscowej oblatowany, i z Ambon po wszystkich Para-„fiach ogłoszony.—Działo się w Grodnie na sessyi Konf: Gen: O. N. Roku 1792. dnia 4. Mca Listopada.

STANISŁAW SZCZ: POTOCKI (L.S.) XZŁE ALEX: SAPIEHA
G.A.K. G. K. K. M. K. W. i W. X. Lit. K. M.

Dzema Bołwera Tomaszewski G.

K. Kor: Sekretarz.

Zarzączy Pieczęci Wiel: i K.

G. W. X. Lit: Sekretarz.

Instrukcyja UUr: Janowi Zagurskiemu Podczaszemu Włodzi-
mirskiemu Koronney, i Mateuszowi Zyniewowi Staroście Berez-
W. X. Lit: Gener: Konfed: Konsyliarzom, do JW. Kochowskie-
go Generata en Cheff Woysk Nayias: Imperatorowey Jmci ca-
łej Rossyi celem ułożenia się o sposob dostarczania Prowiantow
dla tychże Woysk Rossyjskich Delegowanym od Konfed: Gener:
O. N. na sessyi Extraordynaryiney w Grodnie dnia 4. Novem-
bris 1792. Roku dana.

Jako zamiar Konf: Gener: Obydwóch Nar: w wyznaczeniu i wy-
słaniu z grona swiego UUr: Delegowanych do JW. JP. Kochowskie-
go Generata en Cheff, naywyższego kommandanta Woysk Nayias:

Imperatorowey Rossyiskiey w Polsce aktualnie znajdujących się, i zimować mających, nie inny jest, tylko ten, ażeby przez iak naydokładniejsze ułożenie się z tąż Kommendą naywyższą woysk Alianckich i przyjacielskich, tak Prowianty, i Furaże na utrzymanie tychże woysk nieuchronnie potrzebne, w miejscu wyznaczyć się miały magazynow dla stron obydwóch naydogodniejsze, niezawodnie dostarczane były, iako też nawzajem Obywatele dostarczający Prowianty i Furaże, nie tylko opłatę za nie Deklaracją przez JW. Kochowskiego Generała en Chef Imieniem Najiaś: Katarzyny W. wydaną, zapewnioną, ceną sprawiedliwą i umiarkowaną, a do Targow mieylcowych w każdym Woiewództwie, Ziemi, i Powiecie stosowną odbierali; ale też na mierze i wadze iakowego nieponosili uszkodzenia, nadto ciż Obywatele, dostarczający Prowianty i Furaże, ażeby od innych wszelkich uciążliwości od woysk praktykowanych, w Dobrach i Domach swoich, wraz z ubogim Poddanstwem swym wolnemi i bezpieczeńnemi być mogli; Tak zapewnia się też Konfederacya Gen. O. N. po gorliwym Patryotyzmie i przezorności tychże UU. Delegowanych, że wszystkie swoje w tej mierze z naywyższą Kommendą Woysk Rossyiskich czynności i układy, do tego jedynie stosować będą zamiaru, a to przez skuteczne umowienie się w następujących punktach:

imo. Starać się będą UU. Delegowani: ażeby na magazyny dla każdego Woiewództwa, Ziemi, i Powiatu miejsca pewne były wyznaczone takowe, któreby i dla woysk konsytuujących, oraz przechodzących bliską w dostarczeniu prowiantów i Furażów wygodę przynieść mogli, i Obywatelów, a bardziey ich poddanych od uciążliwości przez dalekie dostawianie i rozwożenie prowiantów ochronić zdołali; a odwieziony raz do wyznaczonego dla każdego Woiewództwa, Ziemi i Powiatu magazynu prowiant, ażeby od przykrości i ucisku w dalszym rozwożeniu onego Obywatelów uwolnić mogli.

(*Dalszy ciąg w Dodatku.*)

Kopia Listu z Grodna D. 10. gbris Roku 1792.

WIELMOŻNY MCI DOBRODZIEIU!

Przesyłam WMPanu kopią listu przez JW. Marszałka Konfederacyi Koronney z woli Generalney Konfederacyi Obojga Narodów, do JW. Mnifzcha Marszałka Wielkiego Koronnego pisanego: aby list tenże w dziełach WMPanów pod tytułem: *Korrespondent* był wydrukowany.

Nayniższy sługa CHRZĄSZCZEWSKI.

Kopia Listu do Marszałka Wielkiego Koronnego pisanego:

Z woli Konfederacyi Generalney O. N. do JW. Pana czynię zgłoszenie.

Dochodzą wiadomości codzienne prawie, o różnych wydarzeniach, publiczne bezpieczeństwo i spokojność w mieście Warszawie obrażających, to jest: o zabójstwach, na ulicach nagabaniach, i innych tym podobnych okolicznościach. Dziwować się nie potrzeba, że w miejscu, gdzie

kilkadzieści tysięcy ludzi się znajduje, gdzie wielu być może próżniaków, wydarzają się excessa, lecz to dziwi, że ich Policya niedochodzi, i docieczonych nie karze, to jest, co Magistratura ta czynić powinna, niedocieszenie Kryminałów popełnionych, okazuje opieszałość, lub niezdadność osób użytych do posługi tej części rządowej.

Konfederacya tedy Generalna ufając obywatelstwu JW. WMPana, i jego rzadkim przymiotom, nieprzedsięwzię innych zaradzeń, tylko obowiązuje JW. WMPana, abyś zaradzając iak nayskuteczniej bezpieczeństwu i spokojności publiczney, używał wszelkich środków, prawem mu pozwolonych, a przytym ieżliby na ten koniec iakie potrzeby JW. WMPan upatrzył, takowe projekta iak nayrychley Konfederacyi Generalney komunikować nieomieszkiał.

Dobro publiczne Rzpltey jest iedynym celem Konfederacyi Generalney, a te na spokojności i bezpieczeństwie gruntuie się i wspierać musi.

Przyłączam ordynans do JW. Generała kommanderującego, aby zawsze się znośił z JW. Panem, celem zabezpieczenia spokojności i bezpieczeństwa.

Prawdziwi obywatele, i mieszkańcy krajowi czuć będą, że spólne szczęście na spokojności i bezpieczeństwie zasada się, lecz osoby lekkie co w odmęcie tylko zyskać pragną, które mało albo nic niemając do stracenia, zginąć, lub zyskać szukają, są to ci, którzy bezpieczeństwo i spokojność publiczną wzrzucać pragną, a biorąc na siebie posłać zapalonych za wolnością, iwey woli bezkarności, i szkody cudzey z zyskiem swoim szukają. Takowych zapalczow publiczność cierpieć nie powinna; są te osoby warte wzgardy od publiczności, a czuyna na spokojność i bezpieczeństwo publiczne Policya, powinna baczenie mając o ko, występki takowych poskramiać przykładnie.

Niezapobieżenie początkowey swywoli szkodliwej, gdy złe urośnie, przymusza Rząd do przedsięwzięcia groźnych postępów, dla przywrócenia bezpieczeństwa i spokojności.

Niewatpi tedy Konfederacya Generalna *imo.* że JW. Marszałek W. Kor: iak nayusilniejszego doloży starania, aby bezpieczeństwo i spokojność miasta Warszawy doskonale utrzymać, do czego wszelkich sposobow Konfederacya Generalna mudoćnie odmawia.

zdo. Ze stosownie wraz z kolegami ułoży projekta na przyszłość względem Policji, z którychby czerpać mogła

Rzeplta Skonfederowana przyśle Policyi w prawie opisanie.
W Grodnie R. 1792. D. 7. Listopada.

STAN: SZCZES: POTOCKI G. A. K.

Marzałek Konf: Gener: Koron:

Z A G R A N I C Z N E.

Z Manheimu d. 22. Paźdz: Na domaganie się furazów od Generała *Custine*, Regencya tuteysza uczyniła reprezentacją niepodobieństwa do słarczenia. Generał dał od powiedz w nayprzyzwoitszych wyrazach, ale prosi, aby mu innego nie dawano tytułu, tylko *Obywatel General*.

Ogłoszono w Worms, iż ieśli 17. tego miesiąca kontybutycya 400,000. Liwrow przystawiona nie będzie, General *Custine* pałac Biskupi i wszystkie jego własności spalić każe.

Z Hagi d. 27. Paźdz: Dla spodziewanego Francuzów do Brabancyi wpadnienia, wiele rzeczy ztamtąd wywożą do Hollandyi i Anglii.

Listy z Wiednia donoszą, że Austrya przyeła medycyą Anglii i Hollandyi, aby koniec terazniejszey wojny przeciwko Francyi uczynić. Z tej przyczyny Król Pruski od Wiedeńskiego Dworu proszony był, aby z Francyi ustąpił. Spodziewaia się, iż takowe kroki ocalą życie Ludwika XVI. i Familii jego.

Pisma Hollenderskie publiczne twierdzą że Generało-

wie *Bouillé* i *Haymann* układali plan wojenny do Francyi wyprawy, która się cale nieudała

Listy Paryzkie donoszą, że kosztuie Francyi wojna terazniejsza codzień 4. miliony Liwrow.

Dekret na Emigrantów od Konwencyi Narodowej stał, że na wieczne będą wygnanie skazani, a którzyby do Francyi wrócili się, śmiercią karani będą.

W Marsylii przygotowania dzieia się, aby wyprawić nayrychley Flotę do Państwa Kościelnego. Nayprzod *Civittavechia* ma być atakowana. Artyllerya samegoż Papeża zabrana w Awenionie użyta będzie. Batalion też Woluntaryuszów z Awinionu złączy się z Marsylczykami na tę wyprawę.

W Paryżu ociu Emigrantów stracono iako nieprzyjaciół Oyczyzny na placu la Grève, 4. innych że tylko służącemi byli, uwolniono.

Nazajutrz ścięto na placu rewolucyi jednego ze złodzieiów, co kleynoty z kradli, i młode lat 19. mającą dziewczę, iak piszą, osobliwszej piękności, ścięto za to

iż podała butelkę z serwase-rem nazwanym *aqua fortis* dla rozpущzenia wsrebro oprawnych bryllantów.

Manuel Pukurator Syndyk Paryża podał projekt do prawa, aby odtąd Francuzi rodzili się, żyli, i umierali bez Xieży. Ten projekt drukowany będzie. (*Gazeta pisze to Hamburska.*)

Generał *Custine* w Moguncyi wziął 100. atmat, i wiele ammunicyi.

Z Genewą wszystko ułożono po przyjacielsku. Szwajcarowie z tego miała wyszli, a Francuzi tam nie wniidą.

Twierdzą, że Generał *Dumourier* zimową chce kampanią utrzymywać. Tym końcem Garnizon z Fortecy *Lille* wziął do woyska swego.

Z Paryża d. 22. Paździer: Wielka wrzawa dotąd nieustale względem Gwardyi, którą Konwencya Narodowa chce być otoczona. Sekcyje Paryskie są przeciwne. Wyrażone były w mowie jednego z Kommissarzów te słowa: *Gdy chcecie siebie okrzyć gwardyi potęgą, tym samym żądacie z tyranami wyrównać się co do władzy.* Na te słowa niezmierny rozruch powstał. Jeden z Deputowanych porywa się z gwałtownym domaganiem, aby niezwłocznie ten wniosek dekretowano.

Ow Kommissarz Sekcyi Paryskich daley tak mowi: *Tin*

układ zbroyną was otoczenia mocą, będzie albo roztropności albo zuchwalstwa zasada, lecz Sekcyje Paryzkie to donoszą, iż widzą w tym zamiarze niebezpieczeństwo dla siebie. Jeśli ma lud ulegać prawu, czekajcież poki nie będzie sankcyonowane.

Na to Guadet Prezydent: *Ziażd Narodowy nigdy tego niezapomni, że Reprezentanie nie już czaszkę Narodu, lecz Rzeczpospolitą całą, przeto będzie pamiętał zawsze wysłuchać proźb każdego Reprezentanta, ale nieczyich rozkazów nieśluchać.*

Wspaniałość tej odpowiedzi i umiarkowanie dowodzi, że wyższa jest powaga Konwencyi Narodowej nad wszelkie pociiski i urazy.

P. Roland domaga się, aby meble kazano przedać pałacu *Thulleries*. Niech więc i sam pałac przedadzą, ozwie się *Manuel*. Nakoniec po wteli zdaniach dekretowano, aby wszystkie meble wszystkich Królewskich domów, równie iako i Duchownych bądź zakonnych, bądź świeckich sprzedane były.

Ukradziono *Guillotine* do ścinania ludzi narzędzie z placu nazwanego *Carrusel*.

Z Wetzlar d. 26. Paździer: Generał *Custine* do Kamery Cesarzkiej tuteyszey pisał list następujący:

Mości Panowie! Gdy Narod Francuzki postanowił wojenny do Cesarstwa Niemieckie-

go wprowadzić oręż, nie miał tego zamiaru, aby wplątał miała wolne Imperii, które żadney nie dały ochrony emigrantom wiecznym swym nieprzyjaciołom. Posyłam niezwłocznie ochronę, której żądaliście dla Kamery Cesarzkiej w Wetzlar zostającey. Dogadzając WPaństwa prozbom, nie wątpię, że dopełnię w tey mierze wolę Rzpltey Francuzkiej. Nie innym końcem wzięła się do broni, tylko aby lud przywróciła do praw im właściwych. Obrońcy sprawiedliwości nie odstąpią nigdy od przepisow Konfitytucyi swojej, a zatym niedopuszczą, aby siedliśko teyże sprawiedliwości gwałt iaki poniosło.

W kwaterze Generalney Moguncyi d. 24. Października Roku 1792.

*Obywatel Generał woysk
Rzpltey Francuzkiej*

CUSTINE.

Ochrona dla Miasta Wetzlar.

My, A. P. Cusline Obywatel Francuzki Generał. Rozkazujemy wszystkim komendantom stanowisk, żołnierzom, i Obywarelom Francuzkim, aby winne uszanowanie oświadczeni naywyższym Sędziom, Prezydentom, Assessorom, Adwokatom, Prokuratorom Kancellaryi, i Officyalistom Kamery Cesarzkiej w Wetzlar, ze wszystkichmi do nich należącemi papierami, &c. Pod winą odpowiedzi za wydanym roz-

kazem do wszystkich komendantow woyska, i iakichkolwiek naszych stanowisk, iż ieśliby trafiły się iakie przeciwko temu popełnione gwałty, czy to w mieście wyż wyrażonym, czy to przeciwko osobom tu wzmiankowanym, naysurowiey karany będzie. Oznaymujemy, iż każdy żołnierz lub Obywatel Francuzki, któryby zezłzył to piękne imię przez dopuszczenie się iakichkolwiek przestępstw, poczytany będzie za nieprzyjaciela Ojczyzny, i tak z nim postąpią, iako z przestępcą praw Rzeczypospolitey. W kwaterze Generalney w Moguncyi 24. Października 1792.

CUSTINE.

Z Akwizgranu d. 25. Paźd:
Twierdzą tu, że Generał Francuzki Biron z 20,000. woyska z Strażburga wyszedł i obległ stary Brissac. Potwierdzenia czekamy.

Francuzi już to potrzeci raz wpadli do Opaćstwa Mettlach nad rzeką Saar w Elektorstwie Trewirskim. Wierle bardzo wybornych win z tamecznych piwnic do Saar-Louis dywizye Francuzkie uprowadziły.

Z Kopenhagi d. 27. Paźd:
Jeśli Imperium woysko przystawi, i Król nasz iako Xże Holztyński da regiment z 1,200. ludzi złożony.

JPan Ankwicz Posel Polski temi dniami powrócić ma do twego kraju.

DODATEK